ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Արվեստի և սպորտի
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ՝ Ա. Ա. Բաբսեղյան /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 3

«12» սեպտեմբեր 2023 թ.

ԱՄ/բ-036 ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

/Դասիչ, դասընթացի անվանում/

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 011401.00.6 ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 011401.13.6 - «Երաժշտական կրթություն»
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Մանկավարժության բակալավր
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ Արվեստի և սպորտի ամբիոն
/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ Առկա
/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ առկա- 4-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ

Դասախոս(ներ)՝ Հ. Հակոբյան
/անուն, ազգանուն/

էլ. հասցե/ներ՝ rafella9197@mail.ru

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները	4
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների	6
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը	7
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները	7
8.	Դասավանդման մեթոդներ..	9
9.	Ուսումնառության մեթոդները	9
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը	10
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ.....................	11
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ..	12
12.1.	Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	13
12.2.	Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ...	16
12.3.	Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	17
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում.....................	18
14.	Գնահատում..	19
14.1.	Ուսանողների գիտելիքների ստուգում..	20
14.2.	Հարցաշար...	21
14.3.	Գնահատման չափանիշներ...	22
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ..	23

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում[1].

Երաժշտական ստեղծագործությունների վերլուծություն" առարկան ուսումնասիրում է Երաժշտական ստեղծագործության գեղարվեստական համակարգը կապված երաժշտական լեզվանյութի առանձին կողմերի, կառուցվածքային ձևաբանական խնդիրների պարզանման և ընդհանրացման հետ: Երաժշտական ստեղծագործությունը իբրև իրական կյանքի երևույթների գաղափարա - կերպարային բովանդակության մարմնավորում, դիտվում է որպես այդ բովանդակության բացահայտման համար անհրաժեշտ երաժշտական լեզվի հիմնատարրերի, արտահայտչական միջոցների, զարգացման սկզբունքների, փոխներգործության, փոխլրացման արդյունք:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. *Դասընթացի նպատակն է նպատակն է* ձևավորել ուսանողների մոտ հմտություն դպրոցում գրագետ մատուցել ներկայացվող երաժշտական ստեղծագործության տարրական հիմունքները, նրա կերպարային բովանդակությունը, ժանրային առանձնահատկությունները,դրանց կարևոր կողմերի ըմբռնումը:

2.2. *Դասընթացի խնդիրներն են* տալ ուսանողներին գիտելիքներ, որոնք անհրաժեշտ են երաժշտական ստեղծագործության ինքնուրույն վերլուծության համար:

Տալ գիտելիքներ պատմականորեն ձևավորված երաժշտական ձևերի վերաբերյալ:

Մշակել ուսանողների մոտ կարողություն երաժշտական վերլուծության ընթացքում ձեռք բերված գիտելիքները դպրոցում կիրառելու համար:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/

---

[1] Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը[2] և /կամ կոմպետենցիաները.

«Երաժշտական ստեղծագործությունների վերլուծություն» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

ուսանողը պետք է իմանա.

- «Երաժշտական ստեղծագործությունների վերլուծություն» առարկայի դերը և նշանակությունը
- ձև և բովանդակություն հասկացությունների փոխկապվածությունը (փոխադարձ կապը)
- ժանր և ոճ հասկացությունները
- բացահայտել երաժշտական ստեղծագործության ձևի և բովանդակության կապը
- բացահայտել երաժշտական արտահայտչամիջոցները
- երաժշտական ձևերը և նրանց դասակարգման սկզբունքը
- մասերի ֆունկցիաները երաժշտական ձևում
- շարադրման տեսակները
- զարգացման սկզբունքները երաժշտական ձևում և նրա ընդհանուր համակարգ

ուսանողը պետք է կարողանա.

- վերլուծել երաժշտական ստեղծագործություններ
- բացատրել և պատմականորեն հիմնավորել հնագույն երաժշտությունը երգի, պարի, քայլերգի
- հասկանալ ստեղծագործության կերպարը՝ մատնանշելով երաժշտական արտահայտչամիջոցները
- ճիշտ ընտրել դասի բովանդակությունն ու արտահայտող երաժշտական նյութը

ուսանողը պետք է տիրապետի.

- երաժշտության ուսուցման տարբեր մեթոդներին
- անհրաժեշտ գիտելիքներին, որոնք թույլ կտան մատչելի ձևով ներկայացնել ստեղծագործությունը
- գիտելիքներին, որոնք անհրաժեշտ են դասընթացի տրամաբանական կազմակերպման համար
- կրթական համակարգում աշակերտի և ուսուցչի ուսումնական փոխներգործության առանձնահատկություններին

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

[2] http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf
Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

Ա)Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

- վերլուծության և համադրության կարողություն **(ԳԿ -1)**,
- կազմակերպչական կարողություն (պլանավորում, կազմակերպում,ղեկավարում,վերահսկում) **(ԳԿ-2)**,
- հենքային ընդհանուր գիտելիքների տիրապետում **(ԳԿ - 3)**,
- պետական լեզվով հաղորդակցվելու կարողություն **(ԳԿ - 4)**,
- համակարգչային տարրական հմտություններ **(ԳԿ - 5)**,
- տեղեկույթը կառավարելու հմտություն (տեղեկույթի ձեռք բերում, համակարգում,վերլուծում)**(ԳԿ - 6)**,
- որոշումներ կայացնելու կարողություն **(ԳԿ - 7)**,

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

- գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն **(ՀԳԿ -1)**,
- հետազոտական կարողություն **(ՀԳԿ -2)**,
- ուսումնառության կարողություն **(ՀԳԿ -3)**,
- նոր իրավիճակներին հարմարվելու կարողություն **(ՀԳԿ -4)**,
- ինքնուրույն աշխատելու կարողություն **(ՀԳԿ -5)**,
- մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու**(ՀԳԿ -6)**,
- տրամաբանական նոր գաղափարներ առաջ քաշելու**(ՀԳԿ -7)**,,
- որակի մասին հոգացություն**(ՀԳԿ -8)**,
- թիմում աշխատելու**(ՀԳԿ -9)**,
- գնահատման գործիքների կիրառելու**(ՀԳԿ -10)**,
- նախագիծ պլանավորելու և իրականացնելու**(ՀԳԿ -11)**,

Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

ԱԿ1 դրսևորել մասնագիտության պատմության և հիմունքների իմացություն

ԱԿ2 հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները

ԱԿ6 կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները

ԱԿ11 տիրապետեն ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանան մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,

ԱԿ12 ունակ լինեն ուրույն, թեկուզ և փոքր ներդրում կատարելու տվյալ առարկայական ոլորտում,

ԱԿ13 ցուցաբերեն ինքնուրույնություն և ստեղծագործական մոտեցում տվյալ առարկայական ոլորտում գործունեություն ծավալելիս,

ԱԿ14 տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

5. **Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների[3].**

«Երաժշտական ստեղծագործությունների վերլուծություն» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել մասնագիտական գործունեության, երաժշտության բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. **Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը**

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	5 կրեդիտ/150 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	ժամաքանակ		ժամաքանակ
	1-ին կիսամյակ	2-րդ կիսամյակ	
Դասախոսություն	24		
Գործնական աշխատանք	30		
Սեմինար պարապմունք			
Լաբորատոր աշխատանք			
Ինքնուրույն աշխատանք	96		
Ընդամենը	150		
Ընդամենը			
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ընթացիկ	ստուգարք		

[3] Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

քննություն)		

7. <u>Ուսումնական աշխատանքների տեսակները</u>[4] .

- **<u>Դասախոսությունը</u>** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **<u>Ինքնուրույն աշխատանքը</u>** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

  Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են[5]՝
  - **<u>Ռեֆերատ</u>** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
  - **<u>Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում</u>** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատԳԿ ցանցային էջերի օգտագործում:
  - **<u>Աշխատանքային տետր</u>** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման

[4] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:
[5] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

աստիճանն ուսանողների կողմից:

-
- <u>Հարցազրույց</u> – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

8. **Դասավանդման մեթոդներն են**՝[6] հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր:

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են**[7]՝ թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում:

---

[6] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

[7] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների[8].

հ/հ	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապմունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	ինքնուրույն աշխատանք
I կիսամյակ						
1	Ներածություն, առարկայի նպատակը	2		2		8
2	«Երաժշտական լեզվի հիմնատարրերը և երաժշտական ձևերը»	2		2		8
3	Պարբերությունը և իր տարատեսակները	2		2		8
4	Երաժշտական նյութի ձևակազմավորման և զարգացման սկզբունքները, մասերի ֆունկցիան երաժշտական ձևում	4		2		8
5	Պարզ ձևեր (պարզ մեկմաս, պարզ երկմաս և պարզ եռամաս ձևեր)	4		2		10
6	Բարդ (բաղակազմ) ձևեր (բարդ եռամաս ձև, միջին մաս Trio, բարդ եռամաս ձև, միջին մաս էպիզոդ)	4		2		10
7	Քառյակային և քառյակային տարբերակային ձևեր (երգի ժանրերում կիրառվող ձևերը)	4		2		10
8	«Վարիացիա» (տարատեսակները)	2		4		10
9	«Ռոնդոյի ձև» (տարատեսակները)			4		8
10	Բազմամաս (ցիկլային) ձևեր			4		8

[8] Նման է օրացուցային պլանին

11	Սոնատային և ռոնդո-սոնատային ձևեր			4		8
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		***24***		*30*		*96*

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

հ/հ	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Լ. Մազել "Երաժշտական ստեղծագործությունների կառուցվածքը"	
2.	Ի. Սպոսոբին "Երաժշտական ձև",. Յ. Տյուլին "Երաժշտական ձև":	
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Վ. Բոբրովսկի "Երաժշտական ձևի ֆունկցիոնալ հիմունքները	Մ., 1978թ.
2.	Ե. Նազայկինսկիյ "Երաժշտական կոմպոզիցիայի տրամաբանությունը"	Մ., 1982թ.
3.	Վ. Մեդուշևսկի "Երաժշտական - գեղարվեստական ներգործության օրինաչափությունների և միջոցների մասին"	Մ., 1976թ
4.	Ս.Սոխորի և Յ. Խոլոպովի խմբագրությամբ /հոդվածների ժողովածու/ "Երաժշտական ձևերի և ժանրերի տեսական պրոբլեմները"	Մ., 1971թ.
5.	Հոդվածների ժողովածուն Վ. Պրոտոպովի խմբագրությամբ "Երաժշտական ձևաբանության հարցերը":	
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		

1.		
2.		
3.		
4.		

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Ստուգման ձևը	Գրականություն[9]
IV կուրս, I կիսամյակ					
1.	Ներածություն, առարկայի նպատակը	Առարկայի նպատակը	2	Բանավոր	ՊԳ-1,2 ԼԳ-1,2
2.	«Երաժշտական լեզվի հիմնատարրերը և երաժշտական ձևերը»	«Երաժշտական լեզվի հիմնատարրեր	2	Բանավոր	ՊԳ-1,2 ԼԳ-1,2
3.	Պարբերությունը և իր տարատեսակները	Պարբերությունը և իր տարատեսակները	2	Բանավոր	ՊԳ-1,2 ԼԳ-1,2
4.	Երաժշտական նյութի ձևակազմավորման և	Երաժշտական նյութի ձևակազմավորման և զարգացման սկզբունքները,	2	Բանավոր	ՊԳ-1,2

[9] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	զարգացման սկզբունքները, մասերի ֆունկցիան երաժշտական ձևում	մասերի ֆունկցիան երաժշտական ձևում			ԼԳ-1,2
5.	Պարզ ձևեր (պարզ մեկմաս, պարզ երկմաս և պարզ եռամաս ձևեր)	Պարզ ձևեր (պարզ մեկմաս, պարզ երկմաս և պարզ եռամաս ձևեր	2	Բանավոր	ՊԳ-1,2 ԼԳ-1,2
6.	Բարդ (բաղակազմ) ձևեր (բարդ եռամաս ձև, միջին մաս Trio, բարդ եռամաս ձև, միջին մաս էպիզոդ)	Բարդ (բաղակազմ) ձևեր (բարդ եռամաս ձև, միջին մաս Trio, բարդ եռամաս ձև, միջին մաս էպիզոդ)	2	Բանավոր	ՊԳ-1,2, ԼԳ-1,2
7	Քառյակային և քառյակային տարբերակային ձևեր (երգի ժանրերում կիրառվող ձևերը)	Քառյակային և քառյակային տարբերակային ձևեր (երգի ժանրերում կիրառվող ձևերը)	2	Բանավոր	ԼԳ-1,2,3
8	«Վարիացիա» (տարատեսակները)	«Վարիացիա» (տարատեսակները)	4	Բանավոր	ԼԳ-1,2,4
9	«Ռոնդո ձև» (տարատեսակները)	«Ռոնդո ձև» (տարատեսակները)	4	Բանավոր	ԼԳ-1,2,5
10	Բազմամաս (ցիկլային) ձևեր	Բազմամաս (ցիկլային) ձևեր	4	Բանավոր	ԼԳ-1,2,3,4
11	Սոնատային և ռոնդո-սոնատային ձևեր	Սոնատային և ռոնդո-սոնատային ձևեր	4	Բանավոր	ԼԳ-1,2,4,5

12.2. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը[10]	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն[11]
I կուրս, I կիսամյակ						
1.	Ներածություն, առարկայի նպատակը	Առարկայի նպատակը	**Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում**	Սեպտեմբեր	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2 ԼԳ-1,2,3,4
2.	«Երաժշտական լեզվի հիմնատարրերը և երաժշտական ձևերը»	«Երաժշտական լեզվի հիմնատարրեր	**Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն**	Հոկտեմբեր	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2 ԼԳ-1,2,3,4
3.	Պարբերությունը և իր տարատեսակները	Պարբերությունը և իր տարատեսակները	**Զեկույց**	Նոյեմբեր	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2 ԼԳ-1,2,3,4
4.	Երաժշտական նյութի ձևակազմավորման և զարգացման սկզբունքները, մասերի ֆունկցիան երաժշտական ձևում	Երաժշտական նյութի ձևակազմավորման և զարգացման սկզբունքները, մասերի ֆունկցիան երաժշտական ձևում	**Ռեֆերատ**	Նոյեմբեր Դեկտեմբեր	Գրավոր	ՀՏՊ-1,2 ԼԳ-1,2,3,4
5.	Պարզ ձևեր (պարզ մեկմաս, պարզ երկմաս և պարզ եռամաս ձևեր)	Պարզ ձևեր (պարզ մեկմաս, պարզ երկմաս և պարզ եռամաս ձևեր	**Հարցազրույց**	Նոյեմբեր Դեկտեմբեր	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2 ԼԳ-1,2,3,4

[10] Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը
[11] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

6.	Բարդ (բաղակազմ) ձևեր (բարդ եռամաս ձև, միջին մաս Trio, բարդ եռամաս ձև, միջին մաս էպիզոդ)	Բարդ (բաղակազմ) ձևեր (բարդ եռամաս ձև, միջին մաս Trio, բարդ եռամաս ձև, միջին մաս էպիզոդ)	**Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում**	Սեպտեմբեր	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2 ԼԳ-1,2,3,4
7.	Քառյակային և քառյակային տարբերակային ձևեր (երգի ժանրերում կիրառվող ձևերը)	Քառյակային և քառյակային տարբերակային ձևեր (երգի ժանրերում կիրառվող ձևերը)	**Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն**	Հոկտեմբեր	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2 ԼԳ-1,2,3,4
8.	«Վարիացիա» (տարատեսակները)	«Վարիացիա» (տարատեսակները)	**Զեկույց**	Նոյեմբեր	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2 ԼԳ-1,2,3,4
9.	«Ռոնդոյի ձև» (տարատեսակները)	«Ռոնդո ձև» (տարատեսակները)	**Ռեֆերատ**	Նոյեմբեր Դեկտեմբեր	Գրավոր	ՀՏՊ-1,2 ԼԳ-1,2,3,4
10.	Բազմամաս (ցիկլային) ձևեր	Բազմամաս (ցիկլային) ձևեր	**Հարցազրույց**	Նոյեմբեր Դեկտեմբեր	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2 ԼԳ-1,2,3,4
11.	Սոնատային և ռոնդո-սոնատային ձևեր	Սոնատային և ռոնդո-սոնատային ձևեր	**Հարցազրույց**	Նոյեմբեր Դեկտեմբեր	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2 ԼԳ-1,2,3,4

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում[12]

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Դասախոսությունների, գործնական պարապունքների ժամանակ դիդակտիկ նյութերի, նկարների, ումումնագիտական տեսաֆիլմերի, գծապատկերների ցուցադրում:

[12] Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

Սարքեր, սարքավորումներ	Ուսանողի աշխատանք համակարգչի հետ:
Գործնական	
Այլ	

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառկման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի[13]:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է 3-րդ կիսամյակ ստուգարք, 1,2,4-րդ կիսամյակ քննություն:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում

[13]«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.),

ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:[14]

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Երաժշտությունը իբրև արվեստի տարատեսակ
2. Երաժշտական վերլուծություն" հասկացության բնորոշումը
3. Երաժշտական արվեստի ժանրային հատկանիշների մասին, երաժշտական ժանրերի դասակարգումը
4. Երաժշտական ստեղծագործության բովանդակությունը և նրա մարմնավորումը երաժշտական կերպարների միջոցով
5. Երաժշտական ձև հասկացությունը նեղ և լայն իմաստներով
6. Մեղեդին իբրև արտահայտչամիջոց
7. Շարադրման ֆակտուրան և երաժշտության լրացուցիչ /կոլորիտական/ արտահայտչամիջոցները
8. Երաժշտական լեզվի հիմնատարրերը , երաժշտական ձևերը
9. Պարբերությունը և նրա տարատեսակները
10. Պարզ երկմաս ձև /սկզբնավորման և զարգացման էվոլյուցիան, պարզ երկմաս ձևի տարատեսակները/:
11. Պարզ եռամաս ձև /սկզբնավորման և զարգացման էվոլյուցիան, պարզ եռամաս ձևի տարատեսակները/:
12. Բարդ եռամաս ձև, միջին մաս trio:
13. Բարդ եռամաս ձև, միջին մաս էպիզոդ:
14. Ռոնդոն իբրև ամբողջական ձև:
15. Հնագույն քառյակային ռոնդո:
16. Վիեննական դասական ռոնդո:
17. Ռոմանտիզմի դարաշրջանի ռոնդո:
18. Քառյակային տարբերակային "վարացիոն" ձևը:
19. Վարիացիոն փոխակերպության սկզբունքի էությունը և նշանակությունը
20. Վարիցիան իբրև զարգացման սկզբունք և իբրև առանձին ձև:
21. Հնագույն պոլիֆոնիկ վարիացիաներ /վարիացիաներ basso ostinato/:

[14] Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:

22. Վարիացիաներ soprano ostinato
23. Խիստ /հոմոֆոնիկ/ վարիացաներ:
24. Ազատ վարիացիաներ:
25. Սոնատային ձևի գլխավոր առանձնահատկությունները
26. Ռոնդո – սոնատային ձևի կառուցվածքը և նյութի զարգացման սկզբունքը այդ ձևում
27. Բազմամաս ցիկլային ձևեր

<u>Ա) 1-ին ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 9-10 շաբաթվա ընթացքում)</u>

- **Ընդգրկված հարցեր.**

1. Երաժշտությունը իբրև արվեստի տարատեսակ
2. Երաժշտական վերլուծություն" հասկացության բնորոշումը
3. Երաժշտական արվեստի ժանրային հատկանիշների մասին, երաժշտական ժանրերի դասակարգումը
4. Երաժշտական ստեղծագործության բովանդակությունը և նրա մարմնավորումը երաժշտական կերպարների միջոցով
5. Երաժշտական ձև հասկացությունը նեղ և լայն իմաստներով
6. Մեղեդին իբրև արտահայտչամիջոց
7. Շարադրման ֆակտուրան և երաժշտության լրացուցիչ /կոլորիտական/ արտահայտչամիջոցները
8. Երաժշտական լեզվի հիմնատարրերը , երաժշտական ձևերը
9. Պարբերությունը և նրա տարատեսակները
10. Պարզ երկմաս ձև /սկզբնավորման և զարգացման էվոլյուցիան, պարզ երկմաս ձևի տարատեսակները/:
11. Պարզ եռամաս ձև /սկզբնավորման և զարգացման էվոլյուցիան, պարզ եռամաս ձևի տարատեսակները/:

<u>Բ) 2-րդ ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 19-20 շաբաթվա ընթացքում)</u>

- **Ընդգրկված հարցեր.**

28. Բարդ եռամաս ձև, միջին մաս trio:

29. Բարդ եռամաս ձև, միջին մաս էպիզոդ:

30. Ռոնդոն իբրև ամբողջական ձև:

31. Հնագույն քառյակային ռոնդո:

32. Վիեննական դասական ռոնդո:

33. Ռոմանտիզմի դարաշրջանի ռոնդո:

34. Քառյակային տարբերակային “վարացիոն” ձևը:

35. Վարիացիոն փոխակերպության սկզբունքի էությունը և նշանակությունը

36. Վարիցիան իբրև զարգացման սկզբունք և իբրև առանձին ձև:

37. Հնագույն պոլիֆոնիկ վարիացիաներ /վարիացիաներ basso ostinato/:

38. Վարիացիաներ soprano ostinato

39. Խիստ /հոմոֆոնիկ/ վարիացաներ:

40. Ազատ վարիացիաներ:

41. Սոնատային ձևի գլխավոր առանձնահատկությունները

42. Ռոնդո – սոնատային ձևի կառուցվածքը և նյութի զարգացման սկզբունքը այդ ձևում

43. Բազմամաս ցիկլային ձևեր

14.4. Գնահատման չափանիշները[15].

- Գործնական աշխատանքները – բանավոր - 3 կրեդիտ - 2 ստուգում (1-ին ստուգում առավելագույնը՝ 20 միավոր, 2-րդ ստուգում առավելագույնը ՝ 20 միավոր):

- Ինքնուրույն աշխատանքը – բանավոր - 1 ինքնուրույն աշխատանքի համար առավելագույնը՝ 20 միավոր:

[15] Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Մասնագիտություն՝ 011401.00.6 ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 011401.13.6 - «Երաժշտական կրթություն»

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Մանկավարժության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2023

Առկա ուսուցման համակարգ

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ԱՍ/բ-036 - Երաժշտական ստեղծագործությունների վերլուծություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">5 կեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">4-րդ տարի, 7-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">54</td><td>Դասախոսություն</td><td>24</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">96</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">150</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Առարկայի նպատակն է` ձևավորել ուսանողների մոտ հմտություն դպրոցում գրագետ մատուցել ներկայացվող երաժշտական ստեղծագործության տարրական հիմունքները, նրա կերպարային բովանդակությունը, ժանրային առանձնահատկությունները,դրանց կարևոր կողմերի ըմբռնումը:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
✓ Երաժշտական ստեղծագործությունների վերլուծություն’ առարկայի դերը և նշանակությունը
✓ ձև և բովանդակություն հասկացությունների փոխկապվածությունը փոխադարձ կապը
✓ ժանր և ոճ հասկացությունները
✓ բացահայտել երաժշտական ստեղծագործության ձևի և բովանդակության կապը
✓ բացահայտել երաժշտական արտահայտչամիջոցները
✓ երաժշտական ձևերը և նրանց դասակարգման սկզբունքը
✓ մասերի ֆունկցիաները երաժշտական ձևում
✓ շարադրման տեսակները
✓ զարգացման սկզբունքները երաժշտական ձևում և նրա ընդհանուր համակարգ
Հմտություն
➢ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու
➢ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու
➢ որակի մասին հոգացություն
➢ թիմում աշխատելու
➢ գնահատման գործիքների կիրառելու
նախագիծ պլանավորելու և իրականացնելու
Կարողունակություն
✓ վերլուծել երաժշտական ստեղծագործություններ
✓ բացատրել և պատմականորեն հիմնավորել հնագույն երաժշտությունը երգը, պարը, քայլերգը և այլն
✓ հասկանալ ստեղծագործության կերպարը` մատնանշելով երաժշտական արտահայտչամիջոցները</td></tr>
</table>

	✓ ճիշտ ընտրել դասի բովանդակությունն ու արտահայտող երաժշտական նյութը
Դասընթացի բովանդակությունը	*Թեմաներ* Թեմա 1. Ներածություն, առարկայի նպատակը Թեմա 2. Երաժշտական լեզվի հիմնատարրերը և երաժշտական ձևերըե Թեմա 3. Պարբերությունը և իր տարատեսակները Թեմա 4. Երաժշտական նյութի ձևակազմավորման և զարգացման սկզբունքները, մասերի ֆունկցիան երաժշտական ձևում Թեմա 5. Պարզ ձևեր (պարզ մեկմաս, պարզ երկմաս և պարզ եռամաս ձևեր) Թեմա 6. Բարդ (բաղակազմ) ձևեր (բարդ եռամաս ձև, միջին մաս Trio, բարդ եռամաս ձև, միջին մաս էպիզոդ) Թեմա 7. Քառյակային և քառյակային տարբերակային ձևեր (երգի ժանրերում կիրառվող ձևերը) ,Թեմա 8. Վարիացիա (տարատեսակները) Թեմա 9. ,Ռոնդոյի ձևե (տարատեսակները) Թեմա 10. Բազմամաս (ցիկլային) ձևեր Թեմա 11. Սոնատային և ռոնդո-սոնատային ձևեր
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	**ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝** ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր: Ուսումնառության արդյունքների գնահատման 100-միավորանոց սանդղակ

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ 100 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ ECTS համակարգի
«Գերազանց» (5)	96-100	A^{+}
«Գերազանց» (5)	91-95	A
«Գերազանց» (5)	86-90	A^{-}
«Լավ» (4)	81-85	B^{+}
«Լավ» (4)	76-80	B
«Լավ» (4)	71-75	B^{-}
«Բավարար» (3)	67-70	C^{+}
«Բավարար» (3)	62-66	C
«Բավարար» (3)	40-61	C^{-}
«Անբավարար»	0-39	D
«Ստուգված»	40-100	S
«Չստուգված»	0-39	U

Գրականություն

Պարտադիր – 1. Լ. Մազել “Երաժշտական ստեղծագործությունների կառուցվածքը” 1979թ.

1. Ի. Սպոսոբին “Երաժշտական ձև”, Մ., 1974 թ.
2. Յ. Տյուլին “Երաժշտական ձև”:

Լրացուցիչ-

1. Վ. Բոբրովսկիյ “Երաժշտական ձևի ֆունկցիոնալ հիմունքները” Մ., 1978թ.
2. Ե. Նազայկինսկիյ “Երաժշտական կոմպոզիցիայի տրամաբանությունը”Մ., 1982թ.
3. Վ. Մեդուշևսկի “Երաժշտական - գեղարվեստական ներգործության օրինաչափությունների և միջոցների մասին” Մ., 1976թ.
4. Ս.Սոխորի և Յ. Խոլոպովի խմբագրությամբ /հոդվածների ժողովածու/ “Երաժշտական ձևերի և ժանրերի տեսական պրոբլեմները” Մ., 1971թ.
5. Յոդվածների ժողովածուն Վ. Պրոտոպովի խմբագրությամբ “Երաժշտական ձևաբանության հարցերը”: